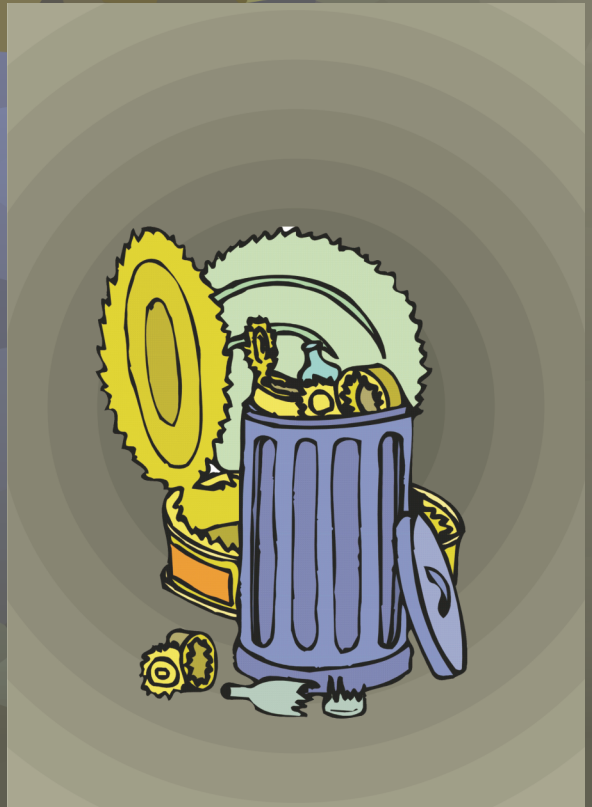
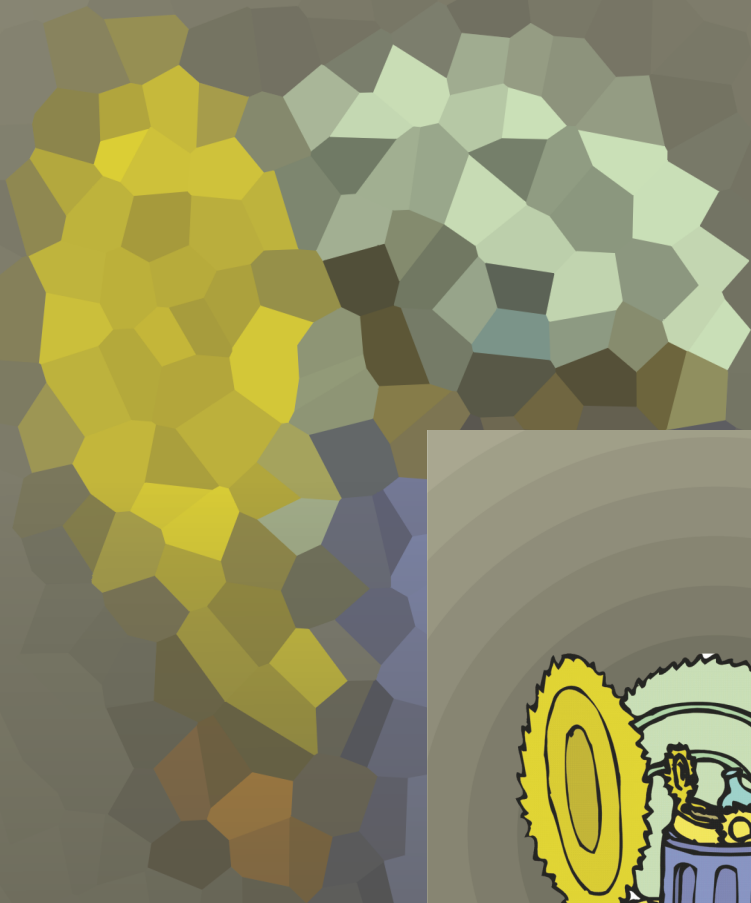

СТНАД

МК - НИ 016

СОЗДАВАЊЕ НА КОМУНАЛЕН ОТПАД

Дефиниција

Индикаторот го претставува создавањето на комунален отпад, изразено во kg на човек. Комуналниот отпад е неопасен отпад што се создава од физичките лица во домаќинствата и комерцијалниот отпад, а се собира од страна на општините или во нивно име.

Единици

Илјади тони, Килограм на човек годишно, процент.

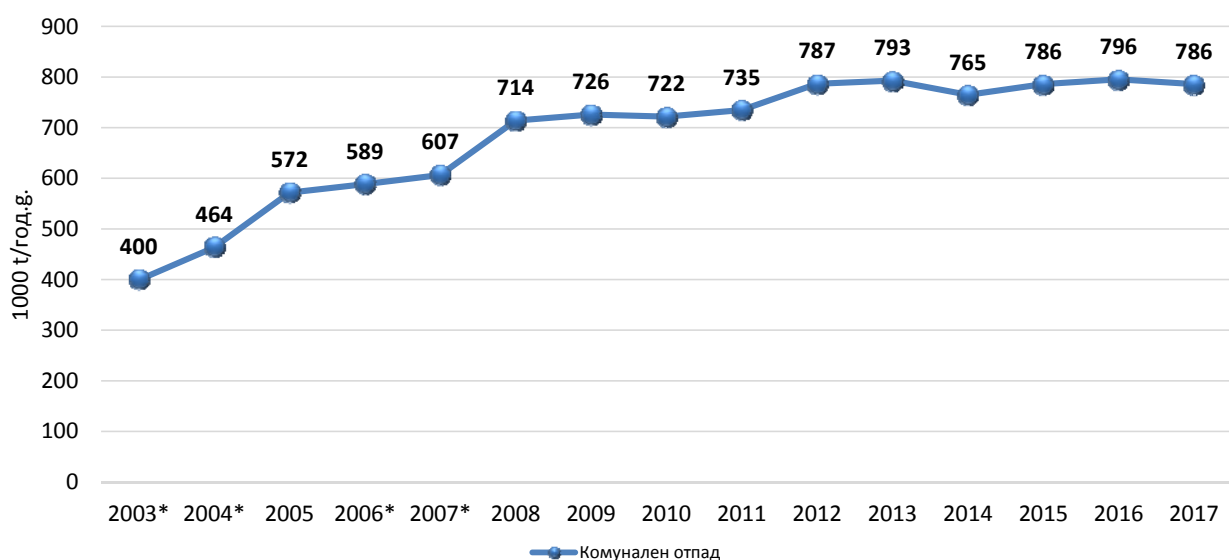
Клучно прашање

Дали се намалува количеството на создаден комунален отпад?

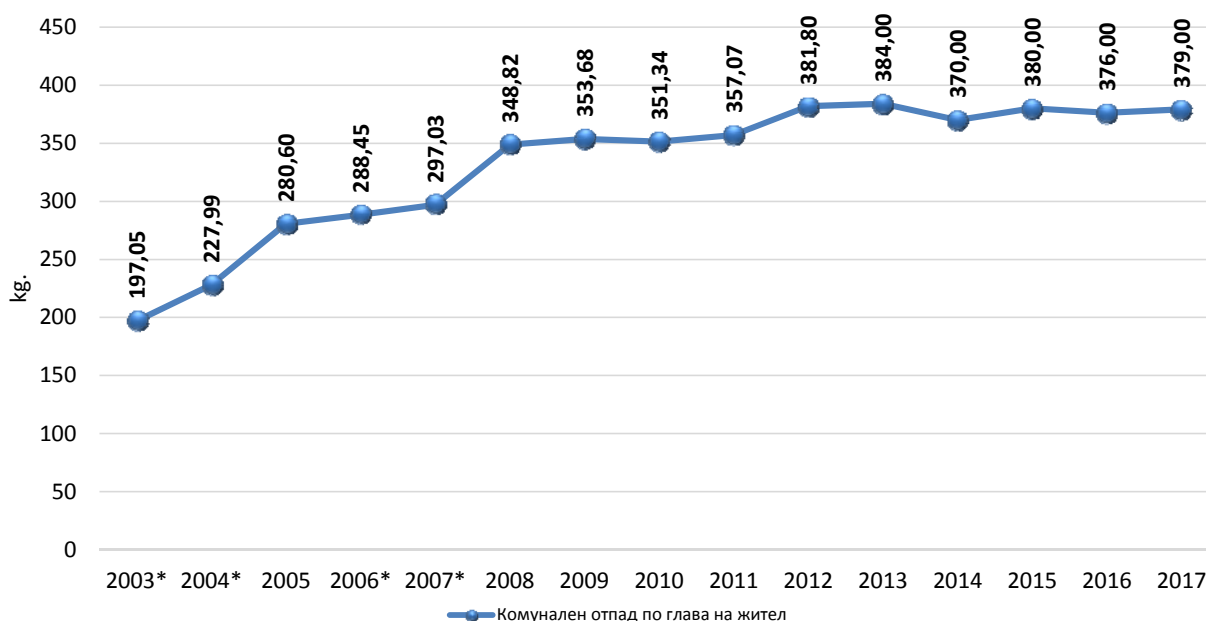
Клучна порака

Во однос на комуналниот отпад може да се каже дека создавањето на комуналниот отпад го прати економскиот раст до 2011 година, додека во 2012 година следува пад на економскиот раст, но пораст на создадениот комунален отпад, исто како и 2016 година, додека во 2014 година количината на создаден отпад се намалува, а бруто домашниот производ расте. Оваа состојба може да се објасни со извесни слабости во процесот на собирање на податоци и информации за комуналниот отпад, односно добивање на нецелосни и непрецизни податоци за количината на создаден комунален отпад од страна на комуналните претпријатија. Воглавно создавањето на комунален отпад го прати економскиот раст и сеуште не е во состојба да се раздвои од истиот.

Слика 1. Создаден комунален отпад во тони

Слика 2. Создавање на комунален отпад во kg по жител на година

Опфат на податоци: [excel](#)

Извор на податоци: Соопштенија на Државниот завод за статистика, Стратегија за управување со отпад на Република Македонија (2008-2020), МЖСПП, Национален план за управување со отпад (2009-2015) на Република Македонија, МЖСПП, Светска банка

Оценка

Количината на создаден комунален отпад како индикатор може да ни покаже во која насока се движи употребата и консумацијата на производи и добра, а посредно укажува и на потенцијалното оптеретување на животната средина, во колку не го препознаваме комуналниот отпад како можен ресурс. Зголеменото создавање на комунален отпад укажува на зголемена употреба и консумација на производи и добра. Имајќи во предвид дека скоро 100% од собраниот комунален отпад се отстранува на депонија со зголемено создавање на комуналниот отпад потенцијално се зголемува негативното влијание врз животната средина.

Методологија

Видовите на отпад се одредуваат според Листата на видови на отпад 2005. Собирањето на податоци во главно е преку истражување, проценки, административни податоци. Извештаите се во форма на соопштенија на Државниот завод за статистика, Годишни извештаи за управување со комунален отпад од градоначалниците на општините.

Релевантност за креирање на политиката

Листа на релевантни политички документи:

Втор национален еколошки акционен план на република Македонија (2006)
Стратегија за управување со отпад на Република Македонија (2008-2020)
Национален план за управување со отпад (2009-2015) на Република Македонија

Законска основа

Законот за управување со отпад (2004)
Листа на видови на отпад (2005)

Обврска за известување

- EUROSTAT

Општи мета-податоци

Ознака	Име на индикаториот	Усогласеност со CSI/EEA или други индикатори		Класификација по ДПСИР	Тип	Поврзаност со област	Фреквенција на публикување
МК НИ 016	Создавање на комунален отпад	EEA CSI 016	Municipal waste generation;	П	А	<ul style="list-style-type: none">▪ домаќинства▪ економија▪ население▪ урбанизација▪ отпад	2 - годишно
		UNECE I-1	Waste generation				

Дефиниција

Овој показател ги покажува количините на создаден опасен отпад, количините на увезен и извезен опасен отпад, количината на опасен отпад кој времено се складира, третиран опасен отпад во целост итн.

Единици

- Количините на опасен отпад се прикажани во тони, метри кубни и процентен удел на на отпадот (%).

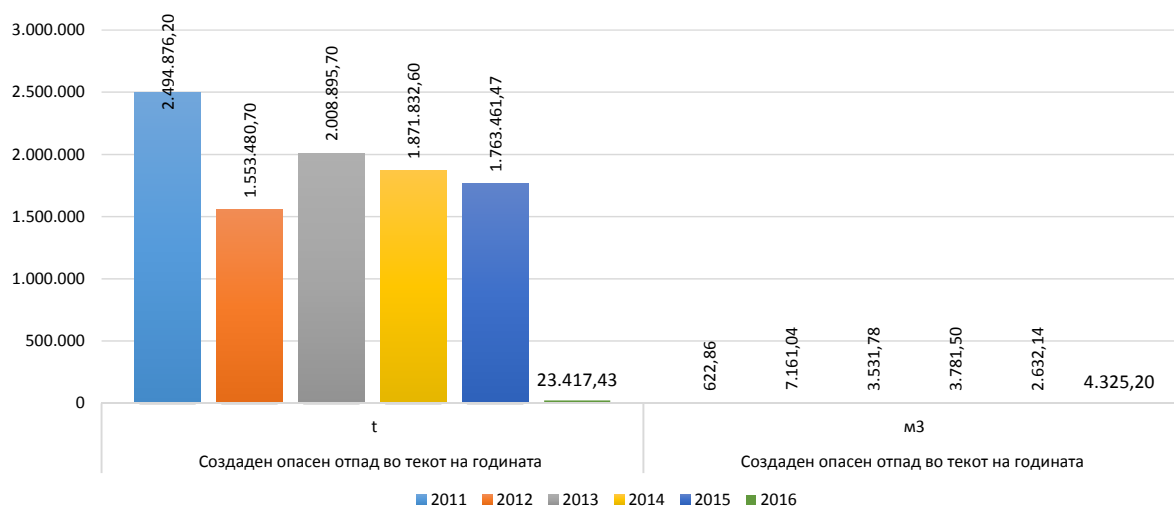
Клучно прашање за креирање на политиката

На кој начин се управува со опасниот отпад, односно каков е трендот во однос на создавање на опасен отпад, увозот и извозот на опасниот отпад и начинот на третирање на истиот?

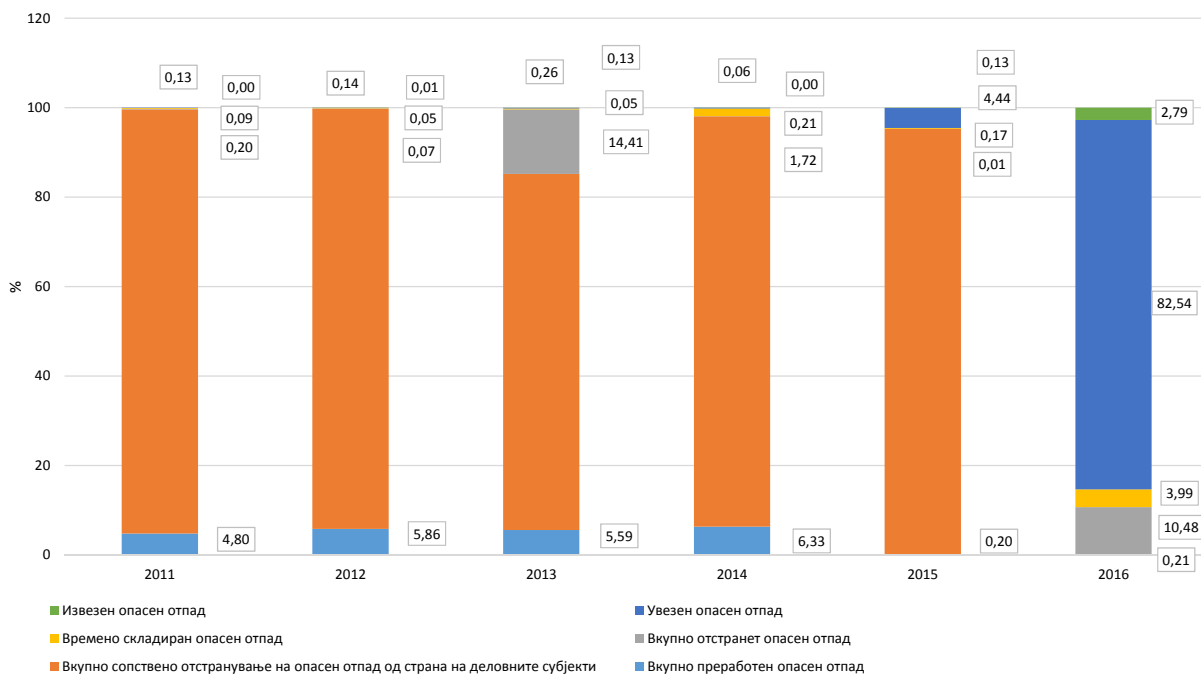
Клучна порака

Доминантен начин на управување со опасниот отпад е неговото сопствено отстранување од страна на деловните субјекти кои го создаваат опасниот отпад, по кое следи отстранување на отпадот, па потоа е застапена преработката на опасниот отпад. Почнувајќи од 2011 год. количината на создаден опасен отпад постепено се намалува со одредено зголемување во 2013 год. во однос на 2012 год. Во 2016 год. има огромен пад на создавањето на опасен отпад кое се должи на недоставување на извештајот за создавање на опасен отпад од страна на РЕК Битола која создава повеќе од 90% од опасниот отпад во Република Македонија.

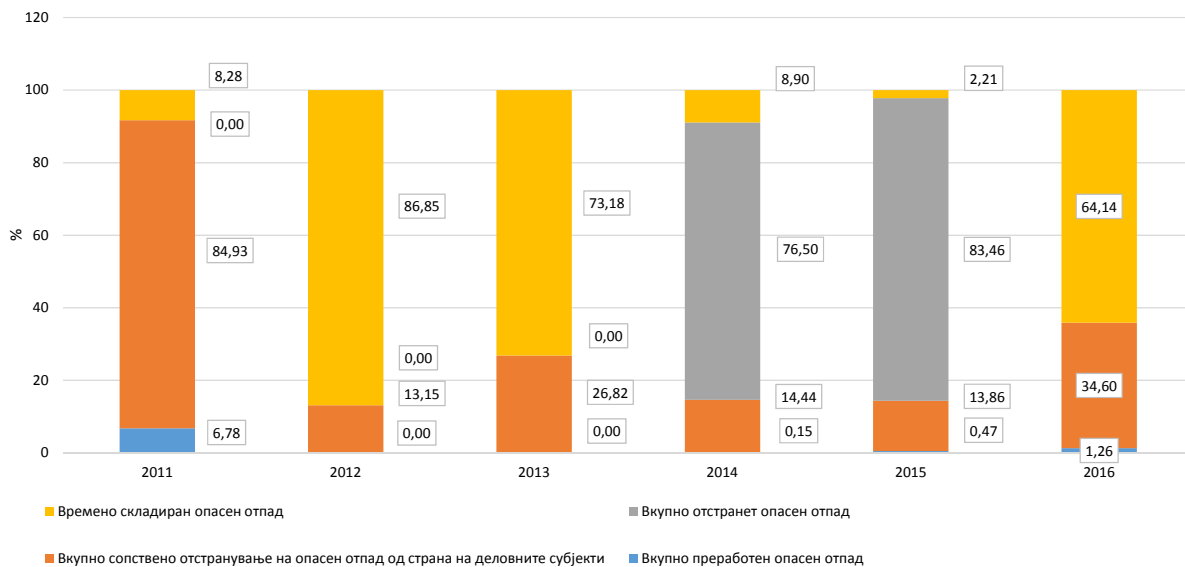
Слика 1. Приказ на вкупно создаден опасен отпад прикажан во тони и метри кубни во период од 2011 до 2016 год.

Слика 2. Удел во проценти на количеството увезен и третиран опасен отпад прикажан во тони

Слика 3. Удел во проценти на количеството увезен и третиран опасен отпад прикажан во m³

Опфат на податоци: **excel**

Извор на податоци: Министерство за животна средина и просторно планирање.

Оценка

Доминантен начин на управување со опасниот отпад од 2011 до 2015 год. е негово сопствено отстранување од страна на деловните субјекти кои го создале кое се движи од 94,92% за 2015 год. до 79,434% во 2013 год. што е најнеповолен начин на управување со отпадот во однос на последиците по животната средина и здравјето на луѓето. Преработката на опасниот отпад е застапена со 4,79% за 2011 год. до 6,31% за 2014 год., за да во 2015 и 2016 год. има голем пад на преработката на опасниот отпад и изнесува околу 0,2%.

Отпадот кој не може соодветно да се третира или отстрани времено се складира. Времено складираниот опасен отпад претставува оној опасен отпад кој чека на отстранување или третман. Третманот може да се изведе во земјата на негово создавање или во друга земја. Неконтролираното меѓугранично движење на опасниот отпад и негово отстранување или несоодветен третман може да предизвика тешки здравствени проблеми кај луѓето и може да ја контаминира водата и почвата. Рециклирање, соодветна инсенерација и соодветно отстранување на опасниот отпад во земјата на неговото создавање ја намалува потребата од меѓугранично движење на опасен отпад и го намалува ризикот по здравјето на луѓето и животната средина. Во одредени случаи меѓународниот транспорт на опасен отпад е неопходен и оправдан во смисла на соодветно отстранување и третман на отпадот без последици по животната средина и здравјето на луѓето, како што е неговото користење како секундарни сировини или за продукција на енергија.

Увозот на опасен отпад во Република Македонија се зголемува почнувајќи од 2012 год. па се до 2015 и 2016 год. и се движи од 0,052% до 4,43% за 2015 год., како и 82,54% за 2016 год. Извозот на опасниот отпад се движат од 0,0025% за 2014 год. до 0,125% за 2015 год., како и 2,72% за 2016 год. Податоците за создаден, увезен, извезен, отстранет опасен отпад помага во контролата и следењето на неговото движење и отстранување.

Методологија

Одредените видови на создаден опасен отпад се групираат според главните економски активности според Национална класификација на дејности НКД Рев. 2, која е усогласена со Меѓународните стандарди за индустриска класификација на сите економски активности (International standards industrial Classification of All economic activities (ISIC). Видовите на опасен отпад се одредуваат според Листата на видови на отпад 2005 год. Соодветниот третманот, како и отстранување на отпадот се во согласност со дефинициите и условите од Законот за управување со отпад 2004 год. Собирањето на податоци во главно е преку доставување на годишни извештаи за управување со опасен отпад на деловните субјекти кои создаваат опасен отпад од 2011 до 2016 год.

Релевантност за креирање на политиката

Листа на релевантни политички документи

- Стратегија за управување со отпад на Република Македонија (2008-2020), МЖСПП,
- Национален план за управување со отпад (2009-2015) на Република Македонија, МЖСПП
- Втор национален еколошки акционен план на Република Македонија (2006), МЖСПП

Законска основа

- Закон за управување со отпад (2004)
- Листа на видови на отпад (2005)
- Национална класификација на дејности НКД Рев. 2 (2006).

- Ратификувана Базелска конвенција

Цели

Воспоставување на интегрирано управување со отпад и финансиски самоодржлив систем за управување со отпад.

Обврска за известување

- EUROSTAT

Општи мета-податоци

Ознака	Име на индикаторот	Усогласеност со CSI/EEA или други индикатори		Класификација по ДПСИР	Тип	Поврзаност со област	Фреквенција на публикување
МК НИ 056	Управување со опасен отпад	UNECE I-2	Management of hazardous waste	П Р	А	<ul style="list-style-type: none"> ▪ економија ▪ население ▪ урбанизација ▪ отпад 	2 - годишно

МК - НИ 057

КОНЕЧНО УПРАВУВАЊЕ СО КОМУНАЛЕН ОТПАД

Дефиниција

Овој показател ги покажува конечниот начин на управување со вкупната количина на комунален отпад, и тоа со процесите на:

- Согорување (со и без искористување на енергијата)
- Отстранување (контролирани или неконтролирани депонии)
- Компостирање
- Реупотреба или рециклирање
- Друг начин на управување.

Единици

- Тони/година, процент (%).

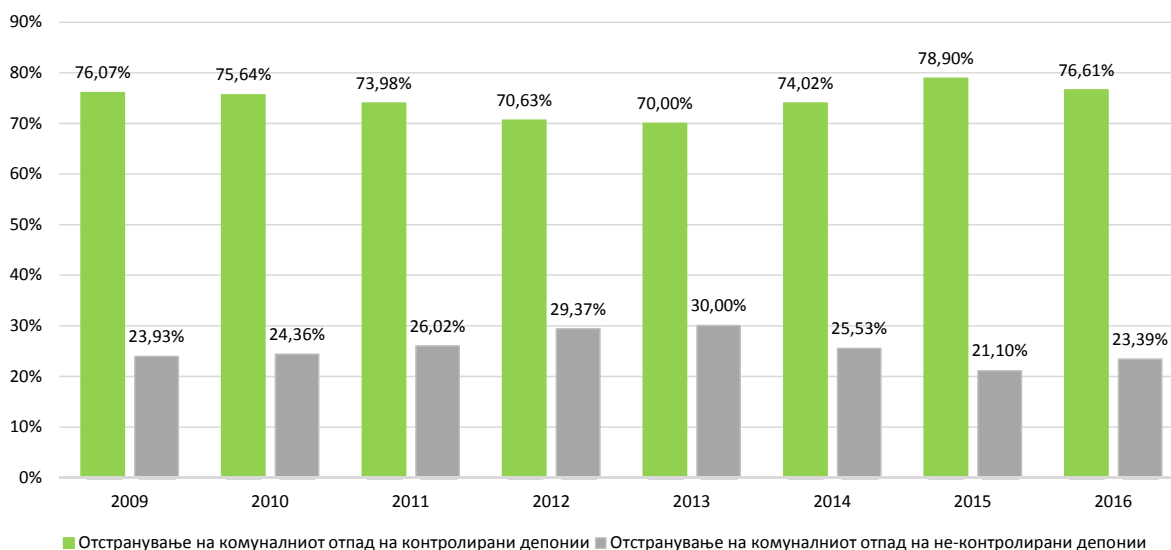
Клучно прашање за креирање на политиката

На кој начин, односно преку кои процеси се одвива конечното управување со отпадот?

Клучна порака

Доминантен процес при конечно управување со комуналниот отпадот во Република Македонија е отстранување на отпадот во контролирани депонии, по кој следува отстранувањето на отпадот во неконтролираните депонии. Процесите на компостирање, реупотреба, рециклирање на комуналниот отпад, како и согорување на отпадот со искористување на енергијата скоро и да не се застапени во земјава.

Слика 1. Приказ на % на отстранување на комуналниот отпад на контролирани и не-контролирани депонији

Опфат на податоци: [excel](#)

Извор на податоци: Државен завод за статистика.

Оценка

Начинот на кој се управува со отпадот во земјава има големо влијание на животната средина, економијата, здравјето и благосостојбата на луѓето. Адекватно управување со отпадот значи дека владата е свесна за ризиците од отпадот по здравјето на луѓето и животната средина и дека подржува и промовира соодветни мерки за да го превенира создавањето на отпадот или да го редуцира, како и соодветно да постапува со истиот. Редукција на количината на создаден отпад, како и реупотреба и рециклирање на создадениот отпад се најповолни од еколошка гледна страна процеси на управување со отпадот, зашто се врши и редукција и на екстракција на суровините и ресурсите. За отпадот кој неможе да се реупотребува и рециклира друга поволна опција за управување е инсенерацијата со искористување на енергијата. Последна опција при управувањето со отпадот е отстранување на отпадот во депонии, при што се препорачуваат соодветно технички управувани и контролирани депонии.

Најзастапените два процеси на управување со отпадот и тоа отстранување на отпадот на контролирани депонии и отстранување на отпадот на не-контролирани депонии се мошне неповолни во однос на животната средина, здравјето на луѓето и животните, како и економијата. Отстранувањето на отпадот на контролирани депонии во периодот од 2009 до 2016 се движи во опсег од 70,00% до 78,9%, додека отстранување на отпадот на не-контролирани депонии се движи во опсег од 21,10% во 2015 до 30,0% во 2013 година. Сето ова укажува на загадување на животната средина и на губење на природните ресурси. Незастапеноста на процесите на реупотреба, рециклирање, компостирањето и согорувањето на отпадот со искористување на енергија укажува на непознавање на отпадот како ресурс и неискористување на енергијата и материјата кои ги носи во себе отпадот.

Методологија

Видовите на отпад се одредуваат според Листата на видови на отпад. Соодветниот третманот, како и отстранување на отпадот се во согласност со дефинициите и условите од Законот за управување со отпад. Собирањето на податоци во главно е преку истражување, проценки, административни податоци. Извештаите се во форма на соопштенија на Државниот завод за статистика (2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016).

Релевантност за креирање на политиката

Листа на релевантни политички документи

- Стратегија за управување со отпад на Република Македонија (2008-2020), МЖСПП,
- Национален план за управување со отпад (2009-2015) на Република Македонија, МЖСПП
- Втор национален еколошки акционен план на Република Македонија (2006), МЖСПП

Законска основа

- Закон за управување со отпад (2004)
- Листа на видови на отпад (2005)

Цели

Воспоставување на интегрирано управување со отпад и финансиски самоодржлив систем за управување со отпад.

Обврска за известување

- EUROSTAT

Општи мета-податоци

Ознака	Име на индикаторот	Усогласеност со CSI/EEA или други индикатори		Класификација по ДПСИР	Тип	Поврзаност со област	Фреквенција на публикување
МК НИ 057	Конечно управување со комунален отпад	UNECE I4a	Final waste disposal: Management of municipal waste	И	А	<ul style="list-style-type: none">▪ домаќинства▪ економија▪ население▪ урбанизација▪ отпад	2 - годишно

Дефиниција

Со овој индикатор се следи количината на создадениот отпад на батерии и акумулатори по видови, истотака се следи и остварување на целите преку избегнување и намалување на создадениот отпад, постигнување на висок степен на собирање на отпадните батерии и акумулатори, рециклирање и друг вид на преработка на отпадните батерии и акумулатори.

Единици

Килограм/годишно, процент

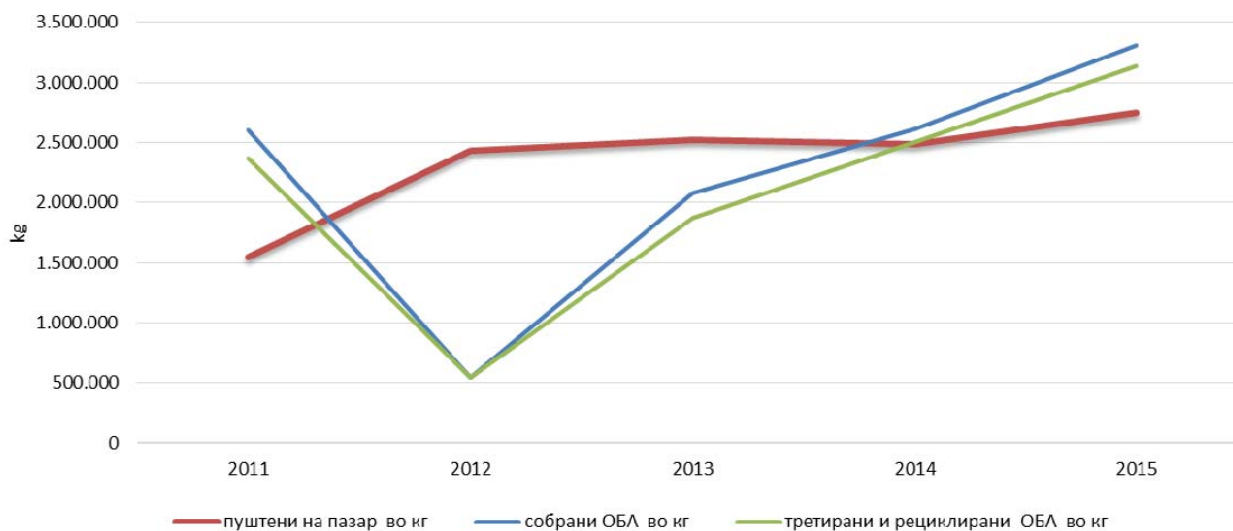
Клучно прашање за креирање на политиката

Каква е состојбата со количината на батерии и акумулатори пуштени на пазар во Република Македонија? Колкава е количината на собрани ОБА, количината на третирани, рециклирани и извезени ОБА?

Клучна порака

Во Република Македонија, во разгледуваниот период, од 2011 година до 2015 година се забележува постепено зголемување на количината на БА пуштени на пазар, собраната количина на отпадни батерии и акумулатори, а истовремено и количината на третирани и рециклирани ОБА, со што се зголемува и стапката на собирање на ОБА, која се стреми кон постигнување на националните цели.

Слика 1. Вкупна количина на батерии и акумулатори

Опфат на податоци: **excel**

Извор на податоци: Министерство за животна средина и просторно планирање

Оценка

Согласно законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори, се уредуваат барањата за заштита на животната средина, кои мора да ги исполнуваат батериите и акумулаторите при нивното производство и пуштање на пазар во Република Македонија. Исто така, постапување со отпадните батерии и акумулатори, што ги опфаќа, обврските и одговорностите на економските оператори и другите субјекти кои учествуваат во процесот на производство и пуштање на пазар на батериите и акумулаторите, ограничувањето на употребата на батерии и акумулатори кои содржат опасни супстанции, правилата за собирање, преработка, рециклирање и отстранување на отпадните батерии и акумулатори, како и други услови за постапување со отпадните батерии и акумулатори, известувањето и економските инструменти за постигнување на националните цели за собирање и преработка на отпадните батерии и акумулатори.

Од разгледуваните податоци за периодот од 2011 до 2015 година се забележува зголемување на количината на батерии и акумулатори пуштени на пазар и тоа за 78%.

Количината на собраните ОБА од 2011 до 2012 бележи намалување од 79,22%, но во наредниот период, од 2012 до 2015 година, бележи позитивен тренд и се зголемува за 46 пати.

Количината на третирани и рециклирани ОБА од 2011 година до 2012 бележи намалување од 77%, додека од 2012 година до 2015 година се зголемила за 5 пати.

Ова укажува дека постапувањето со отпадни батерии и акумулатори има позитивен тренд на зголемување на количините на собраните отпадни батерии и акумулатори со кои постепено би се постигнувале и предвидените национални цели.

Количината на извезени ОБА за третман и рециклирање за 2015 изнесува 112.725kg.

Методологија

- Методологија за пресметка на индикаторот

Податоците и пресметката на индикаторот е направено од страна на Министерство за животна средина и просторно планирање, врз база на информациите и податоците кои се добиваат од правилникот за формата и содржината на образецот на годишниот извештај за постапувањето со отпадните батерии и акумулатори и начинот на неговото доставување, како и формата и содржината на образецот за водење на евиденција за количините и видовите на батерии и акумулатори кои се пуштени на пазар во Република Македонија.

Релевантност за креирање на политиката

Листа на релевантни политички документи:

Стратегија за управување со отпад на Република Македонија (2008 -2020)

Национален план за управување со отпад на Република Македонија (2009 – 2015)

Оцена на состојбата со управувањето со отпад од батерии и акумулатори на Република Македонија

Законска основа

- Закон за управување со отпадот
- Закон за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори
- Правилник за формата и содржината на образецот на годишниот извештај за постапувањето со отпадните батерии и акумулатори и начинот на неговото доставување, како и формата и содржината на образецот за водење евиденција за количините и видовите на батерии и акумулатори кои се пуштени на пазар во Република Македонија
- Правилник за начинот на следење и пресметка на реализацијата на стапките за собирање на отпадни батерии и акумулатори, како и формата и содржината на образецот за следење и пресметка

Прописи на ЕУ и други меѓународни прописи:

Директива за батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори 2006/66/ЕС, и измените 2008/12/ЕС, 2008/103/ЕС

Цели

Согласно со начелото на одржлив развој на Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори треба да се постигнат следниве општи цели:

- Намалување на количината на отпадни батерии и акумулатори кои се отстрануваат на депонија,
- Постигнување на високо ниво на собирање на отпадни батерии и акумулатори,
- Постигнување на високо ниво на рециклирање и други видови на преработка на отпадни батерии и акумулатори,
- Обезбедување на услови за воспоставување на системи за постапување (враќање, собирање, преработка и рециклирање) на отпадни батерии и акумулатори,
- Обезбедување на услови за воспоставување и развој на пазар на преработка и рециклирање на отпадни батерии и акумулатори и
- Обезбедување на еднаква положба на пазарот меѓу домашните и странските правни и физички лица како и да се избегнат и отстранат трговските бариери кои можат да го нарушат пазарот.

Исто така, треба да се постигнат следниве конкретни национални цели:

а) минимум 25% од тежината на преносните батерии и акумулатори што се пуштени на пазарот на територијата на Република Македонија, треба да се соберат до крајот на 2016 година и

б) минимум 45% од тежината на преносните батерии и акумулатори што се пуштени на пазарот на територијата на Република Македонија, треба да се соберат до крајот на 2020 година.

Општи мета-податоци

Ознака	Име на индикаторот	Усогласеност со CSI/EEA или други индикатори		Класификација по ДПСИР	Тип	Поврзаност со област	Фреквенција на публикување
МК НИ 064	Количина на создадени отпадни батерии и акумулатори			п	Б	отпад	годишно

Дефиниција

Со овој индикатор се следи количината на создаден отпад од пакување, рециклирани и обновени пакувања. Целта на овој индикатор е да се спречи создавањето на отпад од пакување, со намалување на количината на отпад од пакување, да се постигне високо ниво на повторна употреба на пакувањето, рециклирање и други видови на преработка на отпадот од пакување.

Единици

Тони/годишно, %

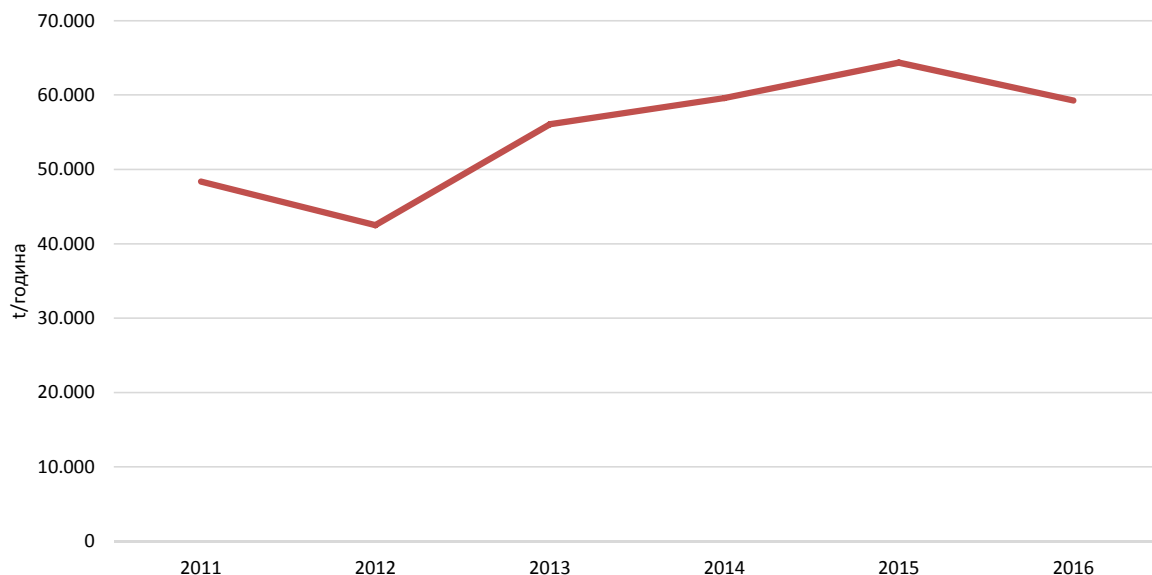
Клучно прашање за креирање на политиката

*Каква е состојбата со количината на пакувања пуштени на пазар во Република Македонија?
Колкава е количината на создаден отпад од пакување, количината на рециклирани и обновени пакувања?*

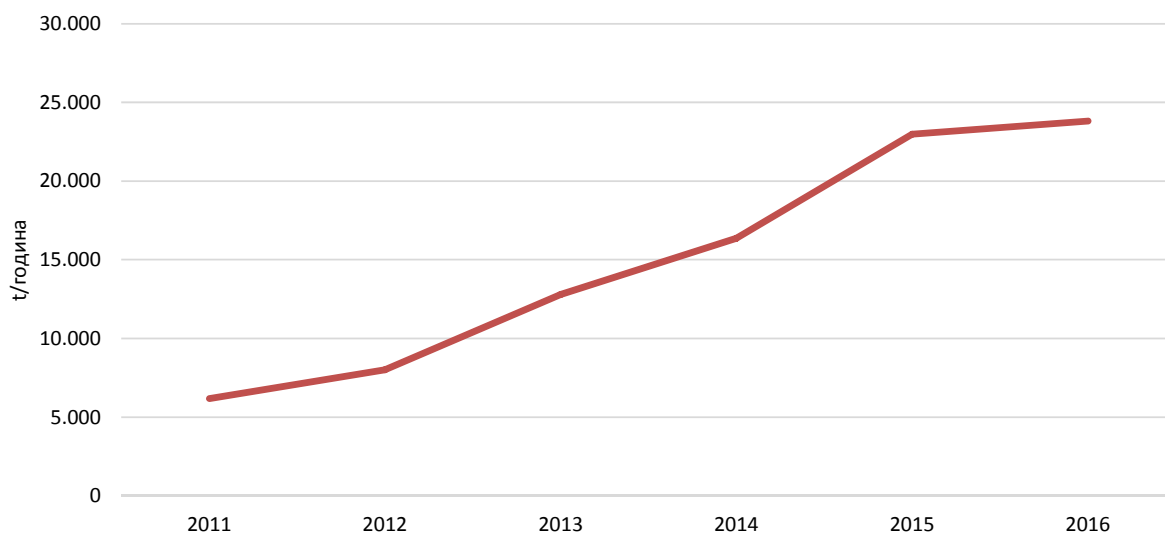
Клучна порака

Во Република Македонија, во периодот од 2011 година до 2015, се забележува зголемување на количината на отпад од пакување пуштено на пазар, додека во 2016 повторно се забележува пад на количините на пакувања пуштени на пазар, додека количините на собирање, рециклирање и обновување на поедини материјали од пакување се зголемуваат и се стремат кон исполнување на Националните цели за постапување со отпад од пакување.

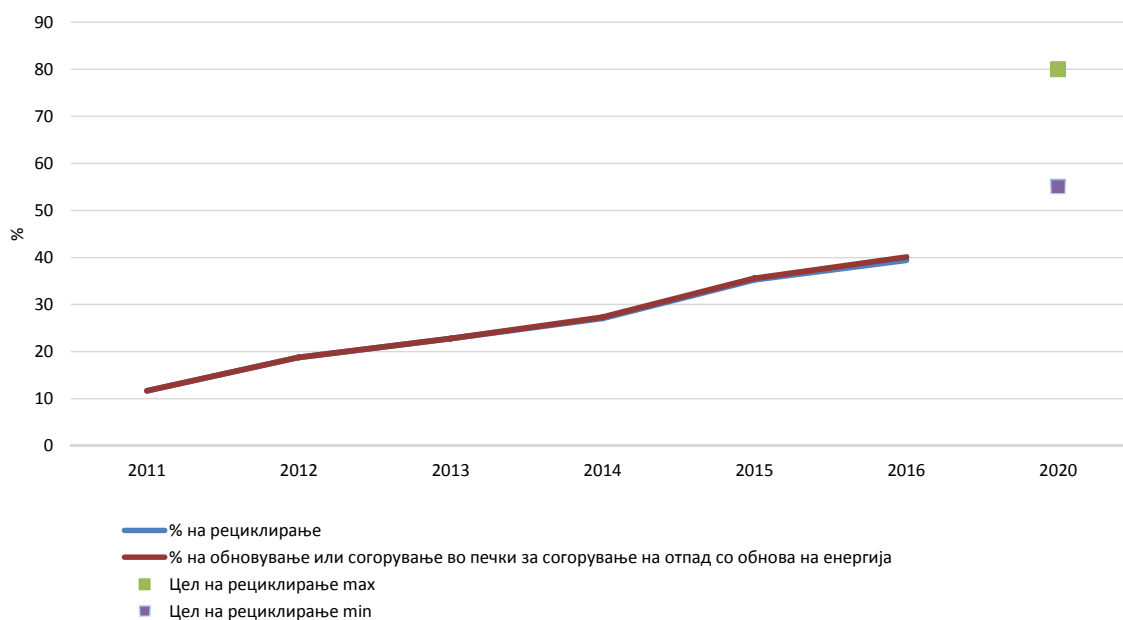
Слика 1. Тренд на вкупни количини на пакување пуштени на пазар

Слика 2. Тренд на вкупна собрана количина на отпад од пакување

Слика 3. Тренд на рециклирање и обновување по години споредено со целите

Опфат на податоци: **excel**

Извор на податоци: Министерство за животна средина и просторно планирање

Оценка

Согласно Законот за управување со пакување и отпад од пакување се уредуваат барањата за заштита на животната средина кои мора да ги исполнува пакувањето при негово производство, пуштање на пазар и ставање во употреба. Исто така, регулирано е постапувањето со отпадот од пакување што ги опфаќа обврските и одговорностите на економските оператори и другите субјекти кои учествуваат во процесот на производство, пуштање на пазар и ставање во употреба на пакувањето, правилата за собирање, повторна употреба, преработка и отстранување, како и други услови за постапување со отпадот од пакувањето, известувањето и економските инструменти за постигнување на националните цели за собирање и преработка на отпад од пакување.

Количината на отпад од пакување пуштено на пазар во 2016 година изнесува 59.243,76 тони. Оваа количина споредбено со количината во 2011 година се зголемила за 22%. Истотака, вкупната собрана количина на отпад од пакување во 2016 година е зголемена за 3,5 пати споредбено со 2011 година, и изнесува 23.834,97 тони.

Вкупниот процент на рециклирање на отпад од пакување за 2016 изнесува 39,47%, додека процентот на обновување или согорување во печки за согорување на отпад со обнова на енергија изнесува 40,16%.

Ова укажува дека постапувањето со отпад од пакување има позитивен тренд на зголемување на количините на рециклирање на материјалот и други облици на рециклирање и обновување со што постепено би се постигнале и предвидените национални цели.

Методологија

▪ Методологија за пресметка на индикаторот

Индикаторот се изработува врз база на Правилникот за формата и содржината на образецот на годишниот извештај за видот и количината на пакувањата што се пуштиле или увезеле на пазар во Република Македонија во претходната календарска година и за постапување со отпад од тие пакувања, формата и содржината на образецот на производствената спецификација, формата и содржината на образецот на евиденцијата за вкупното пакување кое е пуштено на пазар или увезено во Република Македонија како и начинот на кој се води евиденцијата Правилник за начинот на водење, формата и поблиската содржина на базата на податоци и информативниот систем за пакување и отпад од пакување

Релевантност за креирање на политиката

Листа на релевантни политички документи:

Стратегија за управување со отпад на Република Македонија (2008 -2020)

Национален план за управување со отпад на Република Македонија (2009 – 2015)

Програма за управување со отпад од пакување

Законска основа

- Закон за управување со отпадот
- Закон за управување со пакување и отпад од пакување
- Листа на илустративни примери на пакување
- Правилник за начинот на нумерирање и кратенките на кои се заснова системот за идентификација и означувањето на материјалите од кои е произведено пакувањето, како и формата и содржината на ознаката за постапување со пакувањето
- Правилник за формата и содржината на образецот на годишниот извештај за видот и количината на пакувањата што се пуштиле или увезеле на пазар во Република Македонија во претходната календарска година и за постапување со отпад од тие пакувања, формата и содржината на образецот на производствената спецификација, формата и содржината на образецот на евиденцијата за вкупното пакување кое е пуштено на пазар или увезено во Република Македонија како и начинот на кој се води евиденцијата
- Правилник за начинот на водење, формата и поблиската содржина на базата на податоци и информативниот систем за пакување и отпад од пакување
- Правилник за условите за пакувања со долг животен век и видовите на пакувања кои служат како параметри дека пакувањето е со долг животен век

Прописи на ЕУ и други меѓународни прописи:

Директива за пакување и за отпад од пакување 94/62/ЕС и измените 2004/12/ЕС

Цели

Во согласност со начелото на одржлив развој на Законот за управување со пакување и отпад од пакување, треба да се постигнат следниве општи цели:

- да се спречи создавањето на отпад од пакување,
- да се намали количината на отпад од пакување,
- да се намали и ограничи употребата на штетни метали и материји во пакувањето и со тоа да ја намали токсичноста на отпадот од пакување,
- да се спречи или да се намали негативното влијание врз животната средина од отпадот од пакување и да се обезбеди висок степен на заштита на животната средина,
- да се постигне високо ниво на рециклирањето и други видови на преработка на отпадот од пакување и намалување на крајното отстранување на отпадот од пакување,
- да се обезбедат услови за воспоставување на системи за враќање, селектирање, собирање, повторна употреба, преработка и рециклирање на отпадот од пакување,
- да се обезбедат услови за воспоставување и развој на пазар на преаботка и рециклирање на отпадот од пакување и
- да се обезбеди еднаква положба меѓу домашните и странските правни и физички лица и да се избегнати отстранат трговските бариери кои можат да го нарушат пазарот.

Националните цели за постапување со отпад од пакување се дека на територијата на Република Македонија следните количества на пакување и отпад од пакувања треба да се соберат и преработат во следниов временски рок:

а) до крајот на 2020 година минимум 60% од тежината на отпадот од пакување што е создаден на територијата на Република Македонија треба да се преработи со операции на обновување или со операции на енергетска преработка;

б) до крајот на 2020 година минимум 55%, а максимум 80% од тежината на отпадот од пакувања што е создаден на територијата на Република Македонија треба да се рециклира;

в) до крајот на 2020 година следниве количества на материјали од кои се произведува пакувањето треба да се рециклираат:

- 60% стакло,
- 60% хартија и картон,
- 50% метали и
- 15% дрво и

г) до крајот на 2018 година 22,5% пластика, имајќи ги предвид само материјалите кои се рециклираат во пластиката.

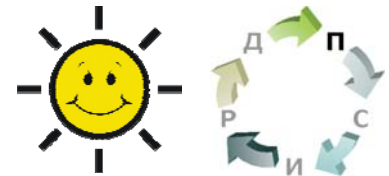
Извезените количества на отпад од пакување ќе се засметуваат во остварување на обврските и исполнување на целите утврдени во законот само доколку постои доказ дека истите биле преработени на начин кој не е штетен за животната средина и е еквивалентен на начинот утврден во прописите за заштита на животната средина и управувањето со отпадот на Република Македонија.

Општи мета-податоци

Ознака	Име на индикаторот	Усогласеност со CSI/EEA или други индикатори		Класификација по ДПСИР	Тип	Поврзаност со област	Фреквенција на публикување
МК НИ 065	Количина на отпад создаден од пакување	CSI 052	Waste recycling	П	Б	отпад	годишно

МК - НИ 066

КОЛИЧИНА НА СОЗДАДЕН МЕДИЦИНСКИ ОТПАД

Дефиниција

Индикаторот ја прикажува количината на создаден медицински отпад, по видови. Со овој индикатор се следи остварувањето на стратешките целите и тоа избегнување и во најголема можна мера, намалување на количеството на создаден опасен отпад, спречување на негативните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето, како и висок степен на заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Единици

Килограм/Тони/, годишно

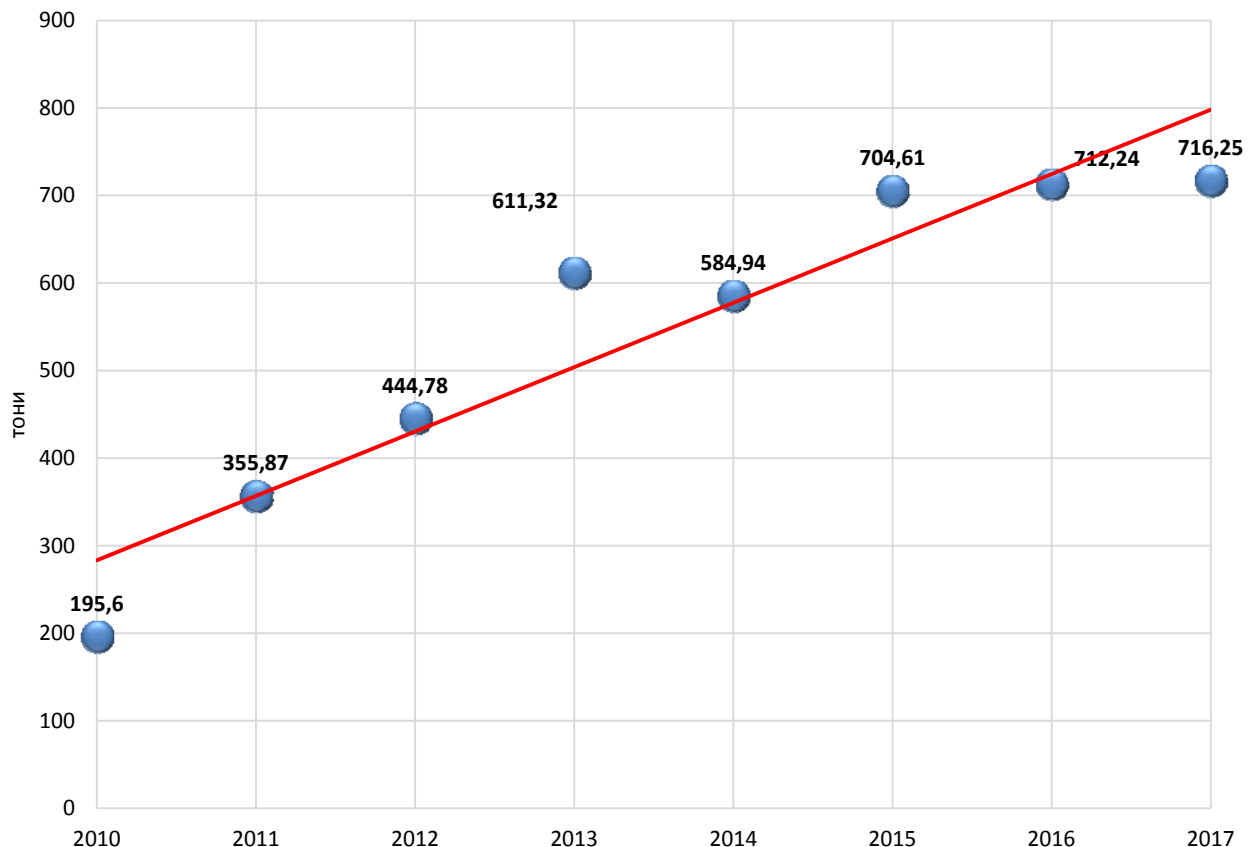
Клучно прашање за креирање на политиката

Каква е состојбата со количината на медицински отпад во Република Македонија? Податоци за вид и количина на медицински отпад и количина на постапување?

Клучна порака

Во Република Македонија во периодот од 2010 година до 2017 година се забележува постепено зголемување на количината на создаден медицински отпад. Од ова може да се заклучи дека се зголемил и бројот на создавачите на опасен медицински отпад, кои согласно регулативата во областа на управување со медицински отпад се обврзани да доставуваат еднаш годишно извештај за постапување со отпадот.

Слика 1. Вкупна количина на создаден медицински отпад во период од 2010 до 2016 година

Опфат на податоци: **excel**

Извор на податоци: Министерство за животна средина и просторно планирање

Оценка

Количината на создадениот медицински отпад во периодот од 2010 до 2017 година постепено се зголемила. Согласно доставените податоци количината на пријавениот создаден медицински отпад за 2017 година изнесува 716,25 тони, споредбено со 2010 година, каде количината на создадениот медицински отпад изнесувала 195,6 тони, количината на создаден отпад се зголемила за 3,5 пати.

Според доставените извештаи за 2017 година за понатамошно постапување со медицински отпад, количината на медицински отпад предаден на други лица изнесува 703,43 тони. Количина од 12,82 тони течен отпад автоматски е третиран. Најголем дел од пријавената количина припаѓа на инфективниот отпад (18 01 03*) со 621,35 тони.

Може да се заклучи дека во Република Македонија, медицинскиот отпад кој е предаден на други лица според доставените извештаи е соодветно третиран и неутрализиран и не претставува директна опасност по животната средина и луѓето.

Исто така, треба да се нагласи дека прикажаните количини на отпад не претставуваат и вкупни количини на создаден медицински отпад на ниво на Република Македонија.

Методологија

- Методологија за пресметка на индикаторот

Индикаторот се изработува врз база на информациите и податоците кои се добиваат согласно одредбите од Правилникот за формата и содржината на дневникот за евиденција за постапување со отпад, формата и содржината на формуларите за идентификација и транспорт на отпадот и формата и содржината на обрасците за годишни извештаи за постапување со отпад. Видот на отпадот се одредува според Листата на видови на отпад.

Законска основа

- Закон за животна средина
- Закон за управување со отпад
- Правилник за начинот на постапување со медицинскиот отпад, како и начинот на пакување и обележување на медицинскиот отпад
- Правилникот за формата и содржината на дневникот за евиденција за постапување со отпад, формата и содржината на формуларите за идентификација и транспорт на отпадот и формата и содржината на обрасците за годишни извештаи за постапување со отпад
- Листа на видови на отпад
- Националната класификација на дејности
- Законот за државната статистика
- Програмата за статистички истражувања

Цели

Избегнување и, во најголема можна мера, намалување на количеството на создадениот отпад; Отстранување на отпадот, на начин што е прифатлив за животната средина и Висок степен на заштита на животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Општи мета-податоци

Ознака	Име на индикаторот	Усогласеност со CSI/EEA или други индикатори	Класификација по ДПСИР	Тип	Поврзаност со област	Фреквенција на публикување
МК НИ 066	Количина на создаден медицински отпад		п	Б	отпад	годишно

